

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«КИЇВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДТЕУ»**

**ПОЛОЖЕННЯ
про самостійну роботу здобувачів освіти
ВСП «КТЕФК ДТЕУ»**

Київ 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО
педагогічною радою
ВСП «КТЕФК ДТЕУ»
07 липня 2022 р.
(протокол № 10, п. 2)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ВСП «КТЕФК ДТЕУ»
від 07 липня 2022 р. № 8

ПОЛОЖЕННЯ
про самостійну роботу здобувачів освіти
ВСП «КТЕФК ДТЕУ»

1. Загальні положення

1.1 Положення про самостійну роботу здобувачів освіти Відокремленого структурного підрозділу «Київський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (далі – Положення) є складовою системи управління якістю освітньої діяльності у ВСП «КТЕФК ДТЕУ» і регулює організацію самостійної роботи здобувачів освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Київський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (далі – ВСП «КТЕФК ДТЕУ»).

1.2 Положення розроблено з урахуванням вимог Законів України «Про фахову передвищу освіту», «Про освіту» інших нормативно-правових актів з питань освіти, Положення про ВСП «КТЕФК ДТЕУ», Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ», Положення про організацію виконання та захисту курсових робіт у ВСП «КТЕФК ДТЕУ», Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, інших документів, якими регулюється освітній процес у ВСП «КТЕФК ДТЕУ».

1.3 Мета Положення – визначити основні засади організації самостійної роботи здобувачів освіти ВСП «КТЕФК ДТЕУ» задля забезпечення високої якості (ефективності) освітнього процесу.

1.4 Завдання Положення:

- уніфікувати підходи до організації самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечити організаційно-методичні засади для розвитку у здобувачів освіти мотивації до навчання, формування навичок самостійної навчальної, науково-дослідної та практичної роботи, професійно значущих якостей, знань і умінь, розвитку, поглиблення наукових та практичних інтересів до майбутньої професії;
- створити умови для гармонійного творчого розвитку особистості при організації освітнього процесу.

2. Основні поняття, мета та завдання самостійної роботи здобувачів освіти

2.1 **Самостійна робота здобувача освіти** (далі – СРЗО) – форма організації освітнього процесу, що передбачає засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота може здійснюватися у формі виконання індивідуальних завдань.

2.2 **Мета СРЗО** – системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни та формування у здобувачів освіти самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця, здатного до креативного мислення, вільного орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

2.3 **Головні завдання СРЗО** – навчити здобувачів освіти планувати власну стратегію навчання, раціонально організовувати свій час, працювати з комп'ютером, опрацьовувати джерела інформації, проводити дослідницьку діяльність.

Реалізація завдань СРЗО забезпечується при наявності серйозної та стійкої мотивації здобувачів освіти. Найбільш мотивуючим фактором є підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності.

2.4 **Зміст СРЗО** при вивченні певної дисципліни визначається програмою дисципліни, завданнями для СРЗО.

3 Організація самостійної роботи здобувачів освіти

3.1 **Організація СРЗО** – система заходів з цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного наповнення з метою забезпечення систематичності й ефективності роботи за навчальною дисципліною, при підготовці до семестрового контролю та атестації.

3.2 При організації СРЗО науково-педагогічному, педагогічному працівнику необхідно виходити з місця і ролі навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми та завдань щодо формування відповідних компетентностей і досягнення заявлених результатів навчання.

3.3 Самостійна робота здобувачів освіти охоплює:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- виконання завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;
- роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до програми дисципліни;
- підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою;
- підготовку до всіх видів контрольних заходів, у тому числі до курсових, робіт, атестації здобувачів освіти;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах тощо.

3.4 До методів СРЗО, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації

освітнього процесу, відносять:

- проблемно-пошукові;
- проєктного навчання;
- колективної розумової діяльності;
- застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

✓ **Проблемно-пошукові методи** спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Їх застосування спонукає здобувачів освіти до проведення самостійних досліджень, підвищує мотивацію подальшої роботи, сприяє розвитку логічного мислення, як наслідок, розвитку їх творчої самостійної діяльності:

- робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних книг, періодичної та наукової літератури, довідників, відео-матеріалів тощо) при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань відповідно до програми дисципліни; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання інтернет-ресурсів за певною проблематикою дисципліни,
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійне вирішення практичних завдань (виконання робіт аналітичного спрямування; вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; відпрацювання тренінгів; самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ; підготовка до поточного та підсумкового контролів);

✓ **Методи проєктного навчання** спрямовані на досягнення прогнозованих результатів СРЗО на основі вже здобутого досвіду. Їх використання недоцільне та неможливе без чіткого визначення дидактичних завдань, які здобувачі освіти вирішують у навчальній діяльності за різними типами проєктів:

- підготовка критичного есе;
- підготовка з обраної теми доповіді, презентації, портфолію;
- написання курсової роботи;
- проведення власних досліджень при підготовці до олімпіад та конференцій, конкурсів робіт, участі в круглих столах та форумах;
- підготовка доповідей на семінари;
- аналіз конкретної виробничої, технологічної, проблемної ситуації та підготовка відповідних аналітичних матеріалів.

В основу розробки індивідуальних проєктних завдань викладачем має бути покладений особистісно орієнтований підхід, що ґрунтується на засадах партнерської взаємодії між учасниками освітнього процесу.

✓ **Методи колективної розумової діяльності.** Сутність методів полягає в колективній творчості здобувачів освіти, спрямованій на вирішення певних завдань підвищеної складності. Їх застосування сприяє виявленню та розвитку творчого мислення, здібностей здобувачів освіти, підвищенню рівня їх самостійності та інтелектуального розвитку, формуванню навичок колективної роботи, поліпшенню комунікативних навичок, емоційного стану здобувачів освіти. Методи колективної розумової діяльності вирізняються новизною, більшою мобільністю у виборі

напрямів розв'язання проблеми, творчістю учасників. До таких методів відносяться:

- формування колективних проєктів;
- групові ситуаційні завдання;
- ділові ігри; тренінги; брейн-ринги тощо.

✓ **Методи застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні** надають можливість диференціації, поглиблення індивідуалізації навчання, розширення можливостей контролю та самоконтролю, використання творчих завдань.

3.5 Завдяки систематичній самостійній роботі здобувач освіти може:

- отримати якісні і ґрунтовні знання;
- набути практичних навичок в організації самостійної роботи;
- раціонально планувати і використовувати час;
- опанувати методики самостійної роботи й виховати у собі прагнення до постійного поповнення й оновлення загальних та спеціальних (фахових) знань у практичній діяльності.

4 Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення

4.1 **СРЗО** здобувачів освіти забезпечується системою **навчально-методичних засобів**, передбачених для вивчення освітньої компоненти:

- програма навчальної дисципліни;
- план лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять;
- конспект лекцій;
- завдання до практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни, практикуми;
- завдання для самостійної роботи здобувачів освіти;
- ситуаційні вправи (кейси) та ділові ігри;
- друковані та електронні підручники, навчальні посібники до самостійного вивчення всіх розділів курсів та окремих тем;
- завдання для поточного контролю з необхідним рівнем їх варіативності;
- візуальні засоби.

Матеріали СРЗО можуть оформлюватись у вигляді окремої збірки методичних матеріалів або подаватися в змісті методичних розробок до семінарів, практичних, лабораторних занять як окрема їхня компонента тощо.

Повний перелік навчально-методичного забезпечення СРЗО завчасно до початку семестру уточнюється науково-педагогічним, педагогічним працівником та доводиться до відома здобувачів освіти на першому занятті.

4.2 Викладач забезпечує розробку нового та актуалізацію наявного навчально-методичного забезпечення СРЗО відповідно програми дисципліни з метою створення необхідних та достатніх умов навчання, задоволення потреб здобувачів освіти у методичних розробках.

4.3 Основною складовою **матеріально-технічного забезпечення СРЗО** є: навчально-методична література бібліотеки ВСП «КТЕФК ДТЕУ» (у т. ч.

мультимедійна та методична); інформаційні бази; система дистанційного навчання; сучасні носії навчальних матеріалів й апаратура, що застосовуються в освітньому процесі з метою підвищення його ефективності.

5 Контроль та самоконтроль самостійної роботи здобувачів освіти

5.1 Контроль СРЗО здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

5.2 Навчальний матеріал дисципліни, засвоєний здобувачем освіти під час самостійної роботи (поряд з таким, який опрацьовується під час інших навчальних занять), вноситься на поточний та підсумковий контроль.

5.3 Контроль СРЗО включає: відповідь на питання; перевірку результатів виконаних письмових завдань з обов'язковим посиланням на використані джерела.

5.4 Можливість здійснення здобувачем освіти самоконтролю передбачається у відповідних методичних матеріалах.

5.5 До засобів самоконтролю відносяться:

- складання плану відповіді, формулювання висновків на основі вивченого навчального матеріалу;
- самотестування за допомогою розроблених викладачем контрольних тестів з ключем правильних відповідей до них;
- робота з літературою з метою уточнення та доповнення фактичного матеріалу, порівняння зі зразком;
- перевірка правильності виконання завдань за допомогою рекомендованих джерел тощо.

2.4.6 Завдання для контролю / самоконтролю повинні:

- формувати (поглибити) інтерес здобувача освіти до теми, всієї дисципліни;
- спонукати до засвоєння нової термінології та понять;
- сприяти баченню використання цілісних знань у подальшому;
- заохотити до якісного вивчення матеріалу;
- формувати компетентності майбутнього фахівця тощо.

2.4.7 Контроль / самоконтроль СРЗО з використанням інноваційно комунікаційних технологій здійснюється на основі розроблених завдань.

3. Проведення консультацій педагогічними, науково-педагогічними працівниками ВСП «КТЕФК ДТЕУ» при організації СРЗО

3.1 **Консультація** – вид навчального заняття, що полягає у наданні викладачем роз'яснень певних положень окремої навчальної дисципліни, допомоги у проведенні здобувачами освіти самостійної роботи або виконанні індивідуальних завдань. Консультації проводяться в аудиторіях (навчальних кабінетах, навчальних лабораторіях) коледжу для здобувачів освіти однієї академічної групи або потоку.

3.2 Метою проведення консультації є:

- виявлення обсягу, глибини і якості сприйняття здобувачем освіти

навчального матеріалу; недоліків чи прогалин у знаннях здобувача освіти та встановлення їх причин і шляхів усунення;

- стимулювання інтересу здобувача освіти до навчальної дисципліни;
- підвищення рівня підготовки здобувача освіти, всебічне сприяння в опануванні ним програми навчальної дисципліни;
- розвиток у здобувача освіти навичок самостійного опрацювання матеріалу та/або оволодіння методикою досліджень.

3.3 Консультації є невід'ємною складовою робочого часу науково-педагогічного, педагогічного працівника і проводяться в його межах.

3.4 Консультації науково-педагогічного, педагогічного працівника зі здобувачами освіти проводяться відповідно до затвердженого головою циклової комісії графіку, в якому визначено час проведення консультації та номер аудиторії (лабораторії, кабінету). Використання аудиторного фонду для проведення консультацій обов'язково узгоджується з навчальним відділом.

3.5 Науково-педагогічний, педагогічний працівник на першому занятті повинен ознайомити здобувачів освіти з графіком проведення консультацій, який розміщується на інформаційній дошці оголошень циклової комісії.

3.6 Здобувачу освіти, який звернувся у визначений графіком час, викладач зобов'язаний надати консультацію або провести індивідуальну роботу.